

Krisplan 2023-02-26

Lanna dagmamma [REDACTED]

Innehåll i krisplanen:

- Rutin vid inskrivning och lämning/hämtning
- Rutin för större olyckor med barn och dagmamma/vikarie
- När ett barn skadar sig
- När dagmamman/vikarie är lindrigt skadad
- Rutin om ett barn drabbas av allvarlig sjukdom
- Rutin om ett barn avlider
- Rutin om dagmamman avlider
- Rutin om förälder eller syskon (som ej går hos dagmamman) till barn avlider
- Rutin vid utevistelse och utflykt
- Rutin om ett barn inte kommer till dagmamman
- Rutin om föräldrar är sen vid hämtning
- Rutin för barn som inte blir hämtat
- Rutin om barn blir hämtade av alkohol- eller drogpåverkade föräldrar
- Rutin när barn försvinner
- Rutin om barn kontaktas av okänd person
- Rutin vid brand och brandövning
- Rutin vid misstanke eller kännedom om misshandel/sexuella övergrepp. Lagen om anmälningsskyldighet.
- Rutin om ett barn vantrivs hos dagmamman
- Rutin vid konflikt mellan föräldrar och dagmamma
- Rutin vid katastrofer

Läs information om sorg och kris på BRIS hemsida under Sorg och Kris

<https://www.bris.se/?pageID=625>

Larm nummer 112

- Rutin och information vid inskrivning och lämning/hämtning
 - Telefonnummer och kontaktuppgifter till föräldrar och två nära anhöriga ska finnas tillgängliga i dagmamma pärmen i hallen samt i mobilen. Även telefonnummer till föräldrarnas arbetsplats ska finnas.
 - Vid inskrivning meddelas eventuella allergier och åtgärder så att barnets vistelse hos Lanna dagmamma blir säker.
 - Närvarolista förs dagligen.

- Föräldrar och dagmamma "överlämnar" alltid barnen till varandra.
- Endast föräldrar eller överenskommen vuxen får hämta barnen.
- Föräldrar får information om lagen om sekretess och anmälningskyldighet vid inskrivning.
- Föräldrar och vikarie får information om brandvarnare, brandsläckare och brandfilt. Dagmamma ansvarar för att aktuell information med regler och rutiner finns tillgänglig för föräldrar och eventuell vikarie.
- Rutin för större olyckor med barn och dagmamma/vikarie

Rutiner och information

Om dagmamma är tillräckligt funktionell så utför hon punkterna nedan. Om dagmamma är skadad och annan vuxen befinner sig vid olyckan så larmar och hjälper förhoppningsvis denne.

Lanna dagmamma har som rutin att utbilda sina dagbarn i hur man gör om någon behöver hjälp.

- Att man ropar på vuxen, alternativt knackar på hos grannen
- Att larmnumret är 112. Nödfunktionen på en mobil

Rutin och information

- Vid akut kris slå larmnummer SOS 112.
- Anhöriga ska underrättas så fort som möjligt.
- Läs information om sorg och kris på BRIS hemsida under Sorg och Kris <https://www.bris.se/?pageID=625>
- Dagmamma gör en bedömning om ytterligare stöd ska erbjudas/kontaktas (BVC (sköterska/psykolog), BUP, Lekebergs kyrkas präst och/eller öppna förskolans pedagog eller annan person som bedöms som ett bra stöd i situationen. Personal, föräldrar, dagbarn och syskon kan behöva stöd och hjälp.
- Om något har inträffat utanför dagmamma så ska nödvändig information ges snarast och beslut fattas om vilka som ska informeras och när.
- Vid en kris så bör barnen vara hemma hos dagmamma som vanligt så snabbt som möjligt. I en krissituation är rutiner en stor trygghet. Ansvarig pedagog eller någon annan som barnen känner sig trygga med pratar med barnen och försöker svara på frågor utifrån ett för barnens ålder adekvat sätt. Ta fram papper så att barnen kan måla. Lyssna och stötta.
- Dagmamma eller personal dokumenterar händelseförloppet.
- När ett barn skadar sig
 - Samla ihop barngruppen/be annan vuxen om hjälp vid behov.
 - Vid lättare skada så tröstar och vårdar dagmamma barnet. Föräldrar informeras vid hemgång om vad som har hänt.

- Vid allvarliga olyckor ring 112. Kontakta snarast anhörig som får åka till sjukhuset. Dagmamma stannar med barngruppen.
- Läs information om sorg och kris på BRIS hemsida under Sorg och Kris <https://www.bris.se/?pageID=625>
- När dagmamman/vikarie är lindrigt skadad
 - Vid utevistelse. Be vuxen om hjälp för att samla barnen och eventuellt larma 112.
 - Hemma. Vid allvarlig skada larma 112. Be granne om hjälp. Ring barnens anhöriga.
 - Arbetsskadeanmälan till Länsförsäkringar.
 - Eventuell vikarie kallas in.
 - Om vikarie skadas. Hjälp, eventuellt larma 112.
- Rutin om ett barn drabbas av allvarlig sjukdom
 - Anhöriga och barngruppen informeras
 - För barngruppen är det viktigt att verksamheten fortgår som vanligt. I en krissituation är rutiner en stor trygghet. Pedagogerna eller någon annan som barnen känner sig trygga med pratar igenom vad som har hänt och hjälper barnen bearbeta händelsen. Det är viktigt att alla får förmedla sina känslor till sin grupp. Kom ihåg att kris och sorgearbete är en lång process och att barnets reaktion kan visa sig långt efteråt och ta sig många olika uttryck.
 - Läs information om sorg och kris på BRIS hemsida under Sorg och Kris <https://www.bris.se/?pageID=625>
- Rutin om ett barn avlider
 - Om ett barn avlider hos dagmamman så kontaktas SOS alarm 112 omedelbart. SOS rådgörs om barnet får flyttas till ett avskilt rum. Om barnet inte får flyttas förflyttas barngruppen ur de berörda lokalerna.
 - Personal (vikarie kontakter dagmamma) kontaktar barnets föräldrar om barnet avlider hos dagmamman. Vid olyckor kan även räddningskåren eller polisen ge information om vad som har inträffat.
 - Läs information om sorg och kris på BRIS hemsida under Sorg och Kris <https://www.bris.se/?pageID=625>
 - Alla barn informeras av dagmamman eller någon som barnen känner väl. Informationen sker så fort som möjligt. Tänk på dem som börjar senare på dagen eller är frånvarande. Det är viktigt att barnen får tid att prata om det som har hänt och ge uttryck för sina känslor.
 - Lämplig minnestund arrangeras efter samråd med föräldrarna.
 - Deltagande vid begravning av personal och kamrater sker efter samråd med anhöriga.
 - Barnen som har förlorat en kamrat behöver stöd i den långa och svåra processen som väcker många frågor.

Under den närmast följande tiden:

- Läs information om sorg och kris på BRIS hemsida under Sorg och Kris <https://www.bris.se/?pageID=625>

Ge barnen tid att bearbeta det som inträffat, t ex genom:

- upprepade samtal om egna erfarenheter och reaktioner i mindre grupper
 - samtal om det döda barnet, gör t ex en minnesbok
 - en kort minnesstund med samtliga barn
 - ljus och blommor - ta vara på barnens behov att uttrycka sorgen i bilder, dikter mm.
 - att besöka olycksplatsen
 - att besöka gravplats
 - att personal besöker föräldrarna efter dödsfallet för att uttrycka sin medkänsla.
- Rutin om dagmamman avlider
 - Läs information om sorg och kris på BRIS hemsida under Sorg och Kris <https://www.bris.se/?pageID=625>
 - Dagbarnens föräldrar (anhöriga) kontaktas av annan vuxen.
 - Föräldrar tar ut Vård av barn (försäkringskassan).
 - Så fort som möjligt ska barnen informeras.
 - Kommunen kopplas in för fortsatt barnsomsorg.
 - Deltagande vid begravning sker efter samråd med anhöriga.
 - Rutin om förälder eller syskon (som ej går hos dagmamman) till barn avlider
 - Dagmamma tar kontakt med barnets familj och samråder om hur dagbarnen ska informeras om det som drabbat barnet.
 - Läs information om sorg och kris på BRIS hemsida under Sorg och Kris <https://www.bris.se/?pageID=625>
 - Dagmamma pratar med det drabbade barnet. För barnet är det viktigt att få bekräftelse från vuxna och de andra dagbarnen. "Vi vet och vi finns här om du behöver oss."
 - Dagmamman tar kontakt med familjen efter en tid. Ge barnen ytterligare stöd. Kom ihåg att sorgearbete är en lång process och att barnets reaktioner kan visa sig långt efteråt och tar sig många olika uttryck.
 - För barngruppen är det viktigt att verksamheten fortgår som vanligt. I en krissituation är rutiner en stor trygghet.
 - Dagmamman pratar igenom vad som har hänt och hjälper barnen bearbeta händelsen. Det är viktigt att alla får förmedla sina känslor till sin grupp. Kom ihåg att kris och sorgearbete är en lång process och att barnets reaktion kan visa sig långt efteråt och ta sig många olika uttryck.
 - Rutin vid utevistelse och utflykt
 - Dagbarnen har reflexvästar med dagmammans namn och telefonnummer
 - Dagmamman är alltid med barnen vid utevistelse
 - Förstahjälpen kit finns i barnvagnen/väska
 - Nummer till anhöriga finns i dagmammans mobil, vikariepärm och i väska

- Barnens föräldrar meddelas alltid i förväg om barngruppen åker iväg (exempel; öppna förskolan, biblioteket, Skogen, Museum.)
- Rutin om ett barn inte kommer till dagmamman
 - Sms skickas. Om inget svar så samtal till den som ska lämna. Om inget svar ring den andra föräldern.
- Rutin om föräldrar är sen vid hämtning
 - Dagmamman skickar sms. Ringer om ej får svar
 - Förälder ska genast ringa när de vet att de blir sena
- Rutin för barn som inte blir hämtat
 - Avvakta och ring barnet/barnens föräldrar, hem eller till närmast anhörig, enligt överenskommelse vid inskrivning.
 - Om du är vikarie, kontakta dagmamma [REDACTED]
 - Barnet får stanna hos dagmamman tills förälder/anhörig är kontaktad
- Rutin om barn blir hämtade av alkohol- eller drogpåverkade föräldrar
 - Om föräldrar eller annan anhörig kommer alkohol- eller drogpåverkade när de ska hämta barnet/barnen måste dagmamman bedöma om barnet ska följa med eller inte.
 - Observera att föräldrarna alltid ska uppge om någon annan än de själva ska lämna eller hämta barnet/barnen!
 - Om bedömningen är att barnet inte ska följa med förälder/anhörig: Tala med föräldern/den anhörige och försök avstyra hämtningen. Vid behov, kontakta den andra föräldern eller annan anhörig (ha alltid uppgift på någon person utöver föräldrarna).
 - Använd sunt förnuft!
 - Handla så odramatiskt som möjligt!
 - Tänk på barnet i första hand!
 - Dagmamman har anmälningsskyldighet till socialtjänsten vid misstanke om att barnet/barnen far illa!
- Rutin när barn försvinner

Vid utflykter

- Ropa på den som försvunnit (en person ropar från ett håll). Vissla eller busvissla. Lyssna efter ljud/svar.
- Leta i max tio minuter alternativt ring polisen direkt.
- Be vuxna om hjälp att passa övriga barn.
- Ring polisen 114 14 eller 112 och rådfråga.
- Be någon att gå tillbaka exakt samma väg till den plats man är helt säker på att barnet senast var med i gruppen
- Kom ihåg att larma av när barnet kommit tillrätta!
- Utvärdera och dokumentera.

Exempel på frågor som polisen ställer för att få en samlad bild av barnet. I en krissituation vill man helst inte svara på några frågor alls utan endast fortsätta leta efter den försvunna. Observera att det är polisen som enligt lag har efterforskningsansvaret, lämna över ansvaret att leta efter barnet till dem!

- o Tidpunkt när försvinnandet upptäcktes
- o När och var barnet sågs senast?
- o Hur barnet var klätt? Klädernas färger?
- o Hur länge och var har du sökt själv?
- o Kan du finna någon anledning till att barnet har försvunnit?
- o Var barnet arg eller ledset?
- o Var barnet ensamt eller tillsammans med andra?
- o Vet du något ställe som barnet kan tänkas ha gått till (nära släktingar, kompisar)?
- o Vilken tid barnet åt och drack senast?
- o Har barnet några sjukdomar eller är allergisk?
- o Markera platsen där barnet försvann och vänta in SOS alarm.

- Rutin om barn kontaktas av okänd person
 - Om du upptäcker att en okänd person försökt locka med sig barn ska du omedelbart samla barnen och kontrollera närvaron.
 - Ring 112 för att göra en polisanmälan.
 - Informera barnets föräldrar så snabbt som möjligt.
 - Alla barn går in och stannar inne.
 - Informera övriga föräldrar när de hämtar sina barn.
- Rutin vid brand
 - RÄDDA, LARMA, SLÄCK.
 - RÄDDA: Dagmamman ser till att barnen tar sig ut ur huset. Att inget barn har gömt sig på grund av rädsla. Barnen samlas och prickas av på närvarolistan, för att se att alla är i säkerhet. Vid stor brand förflyttas barnen till Lanna Lodge.
 - LARMA: Ring 112!
 - SLÄCK: Brandsläckare och brandfilt finns i köket på väggen.
 - Kontakta barnens föräldrar

Brandövning

- Samtala med barngruppen hur man beter sig vid en eventuell brand.
- Vid brand, vad ska man tänka på och göra? Barnens möjlighet att berätta och repetera.
- Vad gör man om ingen vuxen finns tillgänglig? (gå ut, larma 112, krypa, ropa/knacka på granne...)
- Brandvarnarens funktion
- Träna att förflytta sig genom rum och dörrar eller via fönster till samlingspunkten/komma ut
- Ned på golvet, röken stiger uppåt, kryp på knä.
- Barnen kan träna sig att dörrar och dörrhandtag kan bli heta.
- Ropa på kompisar, ingen får gömma sig.
- Vänta in en vuxen för inräkning och information.

- Lär barnen larmnumret 112
- Brandfiltens funktion
- Rutin vid misstanke eller kännedom om misshandel/sexuella övergrepp

Förhållningssätt:

- Lyssna på barnet (använder barnet uttryck och ord som inte är vanliga för barn i den åldern?). Var lugn och lyssna. Låt barnet styra samtalet. Dagmammans ska inte förhöra barnet! Visa uppskattning för att barnet anförtrott sig åt dig. Förmedla att du vet att detta ibland händer och berätta att DU (som vuxen) ska hjälpa barnet. Lägg aldrig över ansvaret på barnet genom att fråga vad det vill att du ska göra.
- Iaktta barnets lekar och teckningar. Barn som far illa försöker meddela sig genom att berätta lite grann. Orkar du ta emot budskapet berättar barnet troligen mer. Ta barnets berättelse på allvar, förutsättningslöst.
- Övertolka inte symptom eller beteendestörningar.
- Anteckna vad barnet berättade, när, var och hur berättelsen kom. Citera helst barnets berättelse, då det annars är lätt att man berättar sin egen "tolkning".
- Gör anmälan till Socialtjänsten (gäller både dagmamma och föräldrar). Det går bra att ringa.
- Underrätta inte föräldrarna. En bedömning måste göras beträffande hur och när vårdnadshavarna ska informeras om innehållet i anmälan. Bedömningen sker utifrån barnets behov av skydd, utredningsskäl m.m. Dessa bedömningar bör göras av socialsekreteraren som har den samlade kunskapen och som samordnar olika myndigheters insatser. Ansvaret finns nu hos de sociala myndigheter som handlägger ärendet och bedömer om polisen ska kopplas in. I sådana fall sker förundersökning hos polisen med åklagare som förundersökningsledare.
- Fortsätt med dina iakttagelser och fortsätt med anteckningarna.
- Förbli barnets trygga vuxenkontakt. Dagmammans agerande i inledningsfasen kan vara avgörande för hur utrednings- och behandlingsmöjligheterna blir för barnet.

Viktigt med dokumentation!

Misstag som kan försvåra utrednings- och behandlingsmöjligheterna eller t o m omöjliggöra dessa kan vara:

- att inte genast reagera och agera
- att agera och reagera för starkt eller på fel sätt
- att skuldbelägga någon av de inblandade personerna
- att bli chockad och inte veta vad som bör göras
- att inte klara av att höra beskrivningen av vad de varit med om
- att förhöra barnet
- att visa sin tveksamhet

Anmälningsskyldighet 14 kap 1 § Socialtjänstlagen

Var och en som får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd bör anmäla detta till nämnden. Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter.

Sådan anmälningsskyldighet gäller också dem som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet som berör barn och unga eller annan yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet inom hälso- och sjukvården eller på socialtjänstens område. [...] Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i andra stycket är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av skydd. Om anmälan från Barnombudsmannen gäller bestämmelserna i 7 § lagen (1993:335) om Barnombudsman. Lag (2003:407).

När ska anmälan ske? Anmälan ska ske vid misstanke om att ett barn far illa. Anmälningsskyldigheten avser omständigheter som antingen kan kopplas till barnets miljö eller barnets eget beteende. Varje situation som uppstår där det finns misstanke att barn far illa ska anmälas till respektive socialkontor, oavsett om anmälan är gjord tidigare. Vid misstanke om misshandel eller sexuella övergrepp måste socialtjänsten kontaktas direkt. Samma dag bör anmälaren skriva ner det barnet har berättat. Påbörja inte en egen utredning. Det är socialkontorens uppdrag att utreda vilka insatser som behövs.

Hur görs en anmälan? Anmälan till socialtjänsten bör vara skriftlig. I akuta situationer kan en anmälan göras muntligt, men ändå följas av en skriftlig. Anmälan ska innehålla fakta och beskriva situationen och den oro som anmälaren känner. Beskriv gärna i vilket sammanhang som barnet berättat om sin situation, eller konkreta iakttagelser runt barnet.

Ska vårdnadshavarna informeras? Om du är osäker om vårdnadshavarna ska informeras om anmälan och dess innehåll, fråga socialtjänsten om råd. OBS! informera aldrig vårdnadshavarna vid misstanke om misshandel eller sexuella övergrepp. Detta då polisanmälan måste övervägas och eventuell samordning med polis måste planeras, vilket görs av socialtjänsten.

Uppgiftsskyldighet till socialtjänsten under utredningens gång. De som är anmälningsskyldiga enligt 14 kap 1§ är också skyldiga att till socialtjänsten lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningen. Plikten att lämna uppgifter är överordnad sekretessen.

10 GODA RÅD* – SÅ KAN DU INOM FÖRSKOLAN/BARNOMSORG STÖDJA BARN SOM FAR ILLA OCH KLARA ANMÄLNINGSPLIKTEN PÅ BÄSTA SÄTT

1. Fundera hela tiden på hur barnet mår och hur relationen till föräldrarna är. Lägg särskilt noga märke till olika slags tecken som kan ge anledning till oro (t ex barnets eget beteende, egna berättelser, fysiska skador).
2. Om du som förälder känner oro kring hur ett barn har det kan det vara lämpligt att ta kontakt med personalen. Personalen ser sedan till att nödvändiga åtgärder vidtas utan dröjsmål.
3. Tala öppet och rakt med föräldrarna om hur ni tycker att barnet mår. Detta är en viktig grundförutsättning då man är orolig för hur ett barn har det. Vid misstankar om att barnet utsätts för brottslig handling där förälder/föräldrar kan vara inblandade (t ex ren misshandel och sexuella övergrepp) får föräldrar inte kontaktas eftersom detta skulle kunna försvåra en framtida polisutredning.
4. Är du osäker på om en anmälan bör göras? Rådfråga gärna en socialsekreterare oidentifierat. Säg vem du själv är och var du arbetar, men uppge inte barnets namn. Detta kallas för konsultation och innebär att du får goda råd från en erfaren tjänsteman som bättre än du vet var gränsen för anmälan går.
5. När anmälan görs informera i lämpliga fall föräldrarna och visa dem den skriftliga anmälan. Handlar det om misstänkta brott från föräldrarna (jfr p 3) ska inte föräldrarna veta att anmälan görs p g a risken för att bevis kan undanröjas. Kontakta socialtjänsten om du känner dig osäker.
6. Börja inga egna "utredningar" då ni tror att ett barn far illa. Ta så snabbt som möjligt

ställning till en anmälan och låt sedan socialsekreteraren påbörja sin utredning. Misstanken om att ett barn far illa är sekretesskyddad, men du ska alltid informera personalen och du har alltid skyldighet att anmäla till socialtjänsten, där socialsekreterare är anställd. 7. Var medveten om att en anmälan inte alltid leder till att familjen tackar ja till erbjudet stöd. Socialtjänsten bygger på frivillighet och det är endast i allvarliga fall som tvångsvård kan bli aktuell. Men även en utredning som läggs ned utan åtgärd är betydelsefull, eftersom familjen kontaktas och därmed blivit medveten om hur andra ser på barnets situation. 8. Ta ny kontakt med socialsekreteraren om förhållandena för barnet fortsätter att vara dåliga efter anmälan. Lägg den första utredningen ned utan åtgärd, gör en ny anmälan ifall det behövs! Förutsättningarna för stöd kan ha förändrats jämfört med tidigare. 9. Bjud gärna in en socialsekreterare till förskola och fritidshem för att berätta om hur en barnavårdsutredning görs. Diskutera samarbetet er emellan. Lär känna varandra som personer. Genom ökad kunskap och personalkännedom förbättras möjligheten för er att fullgöra den lagstadgade anmälningsplikten. 10. Ifall personalen behöver stöd före eller efter en genomförd anmälan kan socialtjänsten kontaktas.

*Delar av råden sammanställda av Staffan Olsson för Lärarutbildningen i Stockholm (08-737 59 67), Box 4134, 151 04 Södertälje.

- Rutin om ett barn vantrivs hos dagmamman
 - Lyssna och observera. Utredda orsaken (exempel; anknytning till dagmamman, konflikt i barngruppen, utanförskap, mobbing, personlighet, utvecklingsfas, hemförhållanden, behov av extra stöd?)
 - Samtal med föräldrar. Gör handlingsplan med actions, ansvarsfördelning och datum.
 - Kontakta specialpedagog
 - Arbeta kontinuerligt med barngruppen om förhållningssätt till varandra.

- Rutin vid konflikt mellan föräldrar och dagmamma
 - Daglig kommunikation uppmuntras. Att man vågar ta upp funderingar, förslag och klagomål.
- Skriftliga klagomål lämnas till Lanna dagmamma som direkt, inom en vecka, måste vidta lämpliga åtgärder. Se nedan.
 - Föräldrar och Lanna dagmamma bokar in ett möte, inom en vecka, och gör en handlingsplan med actions, ansvarsfördelning, datum och tider för fortsatt arbete.
 - Om tvist inte kan lösas, ska Lanna dagmamma koppla in en tredje part (medlare, pedagog, kommunen eller liknande) antingen direkt eller efter möte och eller efter handlingsplan gjorts.
- Väl uppdaterade rutiner och regler, gällande barnomsorg hos Lanna dagmamma, ska finnas i dagmammapärmen och även informeras till föräldrar vid inskolning och vid uppdatering av dokument.

- Rutin vid katastrofer
 - Vid naturkatastrof, exempel varning för storm och snöstorm, så ska dagbarnen hållas inomhus.
 - Om barngruppen befinner sig utomhus när varningen kommer så ska gruppen föras i säkerhet. Larma 112 om nödvändigt.
 - Om allvarlig risk föreligger, tar dagmamma barngruppen till skyddsrum
 - Lanna dagmamma kontaktar föräldrar.

